
กลุ่มวัฒนธรรมย่อยทางแฟชั่น ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : พลวัตทางวัฒนธรรม

ธโนทัย มงคลสินธุ์¹

รับบทความ : 4 มีนาคม 2568
แก้ไข : 23 เมษายน 2568
ตอบรับตีพิมพ์ : 28 เมษายน 2568

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการออกแบบแฟชั่น คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ อีเมล : thanotai.m@bu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มวัฒนธรรมย่อยทางแฟชั่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเน้นการวิเคราะห์พลวัตทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ และการแสดงออกทางสังคมของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยได้ทำการรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยในภูมิภาคนี้จำนวน 8 กลุ่ม จาก 8 ประเทศ ได้แก่ กลุ่มเคมิง-สตีวในประเทศกัมพูชา กลุ่มสก็อตเทอร์ริสท์ในประเทศอินโดนีเซีย กลุ่มสกินเฮดในประเทศมาเลเซีย กลุ่มพังกโนในประเทศเมียนมาร์ กลุ่มแจเจม่อนในประเทศฟิลิปปินส์ กลุ่มอาเบ็งในประเทศสิงคโปร์ กลุ่มเด็กแว้นและสก็อยในประเทศไทย และกลุ่มแจ้จ๊วในประเทศเวียดนาม ที่ทั้งหมดเกิดขึ้นจากปัจจัยทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ จากการศึกษาและวิเคราะห์พบว่ากลุ่มวัฒนธรรมย่อยเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงกระแสแฟชั่น แต่ยังเป็นช่องทางในการต่อต้านสังคม สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียม และเป็นเวทีสำหรับเยาวชนในการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ผ่านเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ทรงผม และรสนิยมทางดนตรี รูปแบบการแต่งกายของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยของภูมิภาคนี้ ส่วนใหญ่จะผสมผสานอิทธิพลจากวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติตะวันตกเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้เกิดรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของภูมิภาค นอกจากนี้ ในเนื้อหาของบทความนี้ ยังชี้ให้เห็นถึงบทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ในการขยายตัวและเปลี่ยนแปลงของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยทางแฟชั่นในบริบทของโลกยุคดิจิทัลอีกด้วย

คำสำคัญ : วัฒนธรรมย่อย, แฟชั่น, เอเชียตะวันออกเฉียงใต้, อัตลักษณ์, พลวัตทางวัฒนธรรม

Fashion Subcultures in Southeast Asia: Cultural Dynamics

Thanotai Mongkolsin ¹

Received : March 4, 2025

Revised : April 23, 2025

Accepted : April 28, 2025

¹ Asst. Prof. Dr., Fashion Design Department, School of Fine and Applied Arts, Bangkok University
E-mail: thanotai.m@bu.ac.th

Abstract

This academic article focuses on fashion subcultures in Southeast Asia, with a focus on analyzing the cultural dynamics that influence the formation of identity and social expression within these subgroups. The study compiles, investigates, and analyzes data from eight distinct subcultures across eight countries: Kmeng Steav in Cambodia, Scooterist in Indonesia, Skinhead in Malaysia, Burmese Punk in Myanmar, Jejemon in the Philippines, Ah beng in Singapore, Wan Boy and Skoy Girl in Thailand, and Tre Trau in Vietnam. These subcultures emerged as a response to social, political, and economic factors. The study's findings indicate that these subcultures are not merely fashion trends but also serve as a means of social resistance, reflecting inequality and providing a platform for youth to express their identities through fashion styles, hairstyles, and music preferences. The fashion styles within these subcultures are predominantly a blend of local and Western cultural influences, resulting in unique forms that reflect the cultural identity of the region. Moreover, the article highlights the role of social media in expanding and transforming fashion subcultures within the context of the digital age.

Keywords : Subculture, Fashion, Southeast Asia, Identity, Cultural Dynamics

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia - SEA) เป็นภูมิภาคตัวอย่างของ ข้อดีและข้อเสียจากโลกาภิวัตน์ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทั้งในด้านภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ โดยประกอบด้วย 11 ประเทศ (ASEAN, 2022) ซึ่งแบ่งออกเป็นสองภูมิภาคย่อย คือ ภูมิภาคแผ่นดินใหญ่และภูมิภาคหมู่เกาะ ซึ่งมีลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน โดยภูมิภาคแผ่นดินใหญ่ เน้นเกษตรกรรมและการค้าทางทะเล ส่วน ภูมิภาคหมู่เกาะ เน้นการเดินทางทางน้ำและได้รับอิทธิพลจากประวัติศาสตร์อาณานิคมตะวันตก และการค้าขาย ในด้านวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความหลากหลายอย่างมาก โดยมีความของหลากหลายภาษาและวิถีชีวิตที่ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างยืดหยุ่น ตั้งแต่วิถีประมงจนถึงชุมชนเกษตรกรรม วัฒนธรรมในภูมิภาคนี้ ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากประเทศจีน และอินเดีย รวมถึงศาสนาที่แพร่กระจายเข้ามาผ่านการค้าและการล่าอาณานิคม ซึ่งมีผลสำคัญต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในภูมิภาคนี้ (Andaya, 2025) ในส่วนของ การศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อย (Subculture) ซึ่งหมายถึงกลุ่มทางสังคมที่มีค่านิยม พฤติกรรม หรือความเชื่อที่แตกต่างจากวัฒนธรรมหลักนั้น วัฒนธรรมย่อยได้พัฒนาไปตามสถานการณ์ทางสังคมและการเมือง เช่น การแสดงออกในรูปแบบการแต่งกาย ดนตรี และภาษาที่มีความเฉพาะเจาะจง การเกิดขึ้นของวัฒนธรรมย่อยสามารถอธิบายผ่านการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่ม ชนชั้นแรงงานและเยาวชนในศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน ความหมายของคำนี้รวมไปถึงกลุ่มที่มีความหลากหลายทั้งทางเพศและความเชื่อทางจิตวิญญาณ (Muggleton & Weinzierl, 2004) ด้วยการแพร่กระจายของเทคโนโลยีและสื่อสารมวลชนในยุคดิจิทัล วัฒนธรรมย่อยไม่ได้จำกัดอยู่ในระดับท้องถิ่นหรือประเทศเท่านั้น แต่ยังแพร่หลายไปทั่วโลก (Cutler, 2002) ดังนั้น วัฒนธรรมย่อยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงไม่จำกัดเพียงแค่การแสดงออกของกลุ่มคนเฉพาะในสังคมนั้น แต่ยังเป็นการสะท้อนแนวความคิดและภูมิปัญญาต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อต้องการบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากกระแสหลักของกลุ่มคนใน ภูมิภาคนี้ต่อโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นจุดประสงค์ของการเขียนบทความวิชาการนี้

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia - SEA)

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEA) มีเนื้อที่ตั้งแต่ทางตะวันออกของประเทศอินเดีย ไปจนถึงประเทศจีน ครอบคลุมพื้นที่ 10.5% ของทวีปเอเชีย และ 3% ของพื้นที่ทั้งหมดของโลก

มีประชากรมากกว่า 675 ล้านคน คิดเป็น 8.5% ของประชากรโลกทั้งหมด (ASEAN, 2022; Narine, 2022) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วย 11 ประเทศ ในทางภูมิศาสตร์ได้แบ่งออกเป็น 2 ภูมิภาคย่อย ได้แก่ 1) ภูมิภาคแผ่นดินใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยเมียนมาร์ (Myanmar) ไทย (Thailand) ลาว (Laos) กัมพูชา (Cambodia) และเวียดนาม (Vietnam) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผ่นดินใหญ่ของทวีปเอเชีย โดยมีพรมแดนติดกับมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก มีศาสนาพุทธเป็นศาสนาหลักในภูมิภาคนี้ (Rowntree, Lewis, Price, & Wyckoff, 2010) และมีอัตราการกลายเป็นเมือง (Urbanization) ต่ำที่สุดในโลก นอกจากนี้ยังเผชิญกับความไม่มั่นคงทางการเมือง เช่น การรัฐประหารในประเทศเมียนมาร์ (Koga, 2022) และ 2) ภูมิภาคหมู่เกาะหรือภูมิภาคทางทะเล ได้แก่ บรูไน (Brunei) อินโดนีเซีย (Indonesia) มาเลเซีย (Malaysia) ฟิลิปปินส์ (Philippines) สิงคโปร์ (Singapore) และติมอร์เลสเต (Timor-Leste) (Center for Southeast Asian Studies, n.d) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีประวัติการตกเป็นเมืองขึ้นของการล่าอาณานิคมจากชาติตะวันตก และยังคงเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและความขัดแย้งในภูมิภาค ศาสนาต่าง ๆ ถูกนำเข้าสู่ภูมิภาคนี้ผ่านการค้าขายและอิทธิพลของชาติตะวันตก ศาสนาอิสลามกลายเป็นศาสนาหลักของมาเลเซียและอินโดนีเซียในช่วงศตวรรษที่ 17 (Ehambarathan, Murugasu, & Hall, 2023)

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่มีสภาพอากาศและระบบนิเวศคล้ายกัน โดยมีอุณหภูมิอบอุ่นและทรัพยากรป่าไม้และทะเล มีทั้งภูมิภาคแผ่นดินใหญ่ที่มีแม่น้ำและที่ราบอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเกษตร และภูมิภาคหมู่เกาะที่มีเกาะมากมาย ซึ่งการเดินทางทางน้ำเป็นสิ่งสำคัญ การเดินทางทางน้ำมีบทบาทสำคัญต่อการหล่อหลอมวัฒนธรรมของหมู่เกาะด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตมีความหลากหลายสูง โดยประชากรสามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมได้ เช่น ชาวทะเลอาศัยบนเรือ ชุมชนเกษตรกรรมอยู่บนที่ราบลุ่ม และคนชายฝั่งประกอบอาชีพประมงและค้าขาย (Andaya, 2025)

อารยธรรมจากจีนและอินเดียมีอิทธิพลต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งแต่สองพันกว่าปีก่อน โดยจีนมีอิทธิพลต่อเวียดนาม โดยเฉพาะแนวคิดขงจื๊อ ศาสนาพุทธ และลัทธิเต๋า (Andaya, 2025) ส่วนของการนับถือศาสนาเข้าสู่ภูมิภาคนี้ ผ่านการล่าอาณานิคมและการค้าขาย เป็นต้นว่า ชาวโปรตุเกสนำศาสนาคริสต์มาสู่เกาะมะละกาและบางส่วนของอินโดนีเซีย (ASEAN, 2022) ส่วนอินเดีย ส่งอิทธิพลผ่านการค้า โดยศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธ แพร่หลายในดินแดนที่มีประชากรตั้งถิ่นฐานหนาแน่น (Andaya, 2025) ในช่วงศตวรรษที่ 15 ศาสนาพุทธแพร่หลายในเมียนมาร์ ไทย ลาว และกัมพูชา ขณะที่ศาสนาอิสลามเข้ามาสู่ภูมิภาคนี้ ผ่านพ่อค้าชาวมุสลิม และภายในปี ค.ศ.1650 อิสลามได้กลายเป็นศาสนาหลักในมาเลเซียและอินโดนีเซีย ปัจจุบันอินโดนีเซียมีประชากรมุสลิมมากที่สุดในโลก (ASEAN, 2022) อิทธิพลทางประวัติศาสตร์และศาสนา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังคงยึดมั่นในแนวคิดอนุรักษนิยม

ทางสังคม (Social Conservatism) นี้ (Rowntree, Lewis, Price, & Wyckoff, 2010) ซึ่งเป็นปรัชญาทางการเมืองที่มุ่งเน้นการรักษาค่านิยมดั้งเดิม เช่น โครงสร้างครอบครัว ความรักชาติ บทบาทและความสัมพันธ์ทางเพศ เป็นต้น กฎหมายและนโยบายต่าง ๆ มักสะท้อนแนวคิดนี้ ไม่กี่ปีที่ผ่านมาความแตกแยกทางการเมืองและอุดมการณ์ในภูมิภาคนี้ทวีความรุนแรงขึ้น (Croissant & Lorenz, 2018)

ตัวอย่างของกระแสอนุรักษ์นิยมในภูมิภาค ได้แก่ อินโดนีเซียออกกฎหมายในปี ค.ศ.2022 ห้ามมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส รวมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มที่เข้มงวดขึ้น (Frost, 2022) ต่างกับสิงคโปร์ที่ยกเลิกกฎหมายห้ามรักร่วมเพศ แต่ยังคงรักษานิยามดั้งเดิมของการแต่งงาน ทำให้คู่รักเพศเดียวกันไม่ได้รับสิทธิทางกฎหมาย (Goh, 2022) ส่วนเวียดนามยกเลิกบทลงโทษสำหรับการจัดพิธีแต่งงานของคู่รักเพศเดียวกัน แต่ไม่ได้รับรองทางกฎหมาย (Tuoi Tre News, 2013) ส่วนกฎระเบียบทางสังคมในภูมิภาคนี้ สิงคโปร์มาเลเซียและบรูไน ยังมีการลงโทษด้วยการ鞭笞 ซึ่งเป็นมรดกตกทอดจากการปกครองของอังกฤษ ในจังหวัดอาเจะห์ (Aceh) ประเทศอินโดนีเซีย มีการใช้กฎหมายชาเรียห์ (Sharia Law) ในการลงโทษผู้กระทำความผิด ด้วยการ鞭笞 (Rowntree, Lewis, Price, & Wyckoff, 2010; SarDesai, 2013) นอกจากนี้ยังมีกฎระเบียบเกี่ยวกับการแต่งกายที่เคร่งครัด เพื่อรักษาธรรมเนียมการแต่งกายที่เรียบร้อย โดยเฉพาะมาเลเซียและสิงคโปร์ เป็นต้น (Singapore Statutes Online, 2020)

จะเห็นได้ว่า ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยมีมากกว่า 1,000 ภาษา ซึ่งเกิดจากการอพยพของชนเผ่าจากตอนใต้ของจีนมายังภูมิภาคนี้ (Andaya, 2025) อีกทั้ง ภูมิภาคนี้ยังมีวิถีชีวิตที่หลากหลายตามสภาพแวดล้อม นอกจากนี้สตรีในภูมิภาคนี้มีสถานะเท่าเทียมกับบุรุษมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อ 2,000 ปีก่อน อิทธิพลจากจีนและอินเดียเริ่มมีผลต่อวัฒนธรรมในภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะเวียดนามได้รับอิทธิพลจากจีน ขณะที่พื้นที่อื่น ๆ ได้รับอิทธิพลจากอินเดียผ่านการค้า ทำให้เกิดการรับเอาศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธเข้ามาในวัฒนธรรมท้องถิ่น และอิทธิพลจากประเทศผู้ล่าอาณานิคมทางตะวันตก ทำให้เกิดศาสนาคริสต์และกฎระเบียบทางสังคมต่าง ๆ ต่อมาถึงปัจจุบัน

ความหมายของวัฒนธรรม (Culture) และวัฒนธรรมย่อย (Subculture)

วัฒนธรรมในทางมานุษยวิทยา คือ กระบวนการที่มนุษย์จัดระเบียบและให้ความหมายแก่ประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดและสื่อสารในเชิงสัญลักษณ์ผ่านสิ่งต่าง ๆ เช่น พิธีกรรม

ภาพ 1

แผนที่แสดงแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

South East Asia Countries

หมายเหตุ. From *Introduction to Southeast Asia: 11 Countries, 620 million people!*, by B. V. Latadmin, 2012 (<https://latitudes.nu/introduction-to-southeast-asia-11-countries-593-million-people/>). Copyright 2012 Latitudes Media.

ประเพณี และการปฏิบัติที่สะท้อนความคิด ความเชื่อ และโลกทัศน์ของมนุษย์ (Geertz, 1973) เอ็ดเวิร์ด ไทเลอร์ (Edward Tylor) มองว่าวัฒนธรรมเป็นความซับซ้อนที่ประกอบด้วยความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ และประเพณี ซึ่งสะท้อนการพัฒนาจากธรรมชาติไปสู่อารยธรรม (Tylor, 1920) ในศตวรรษที่ 20 เกิดทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาและเข้าใจวัฒนธรรม เช่น ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม ทฤษฎีหน้าที่นิยม และทฤษฎีสัญลักษณ์นิยม ซึ่งมองว่า วัฒนธรรมเป็นกระบวนการของการตีความความหมายและมีความหลากหลายตามมุมมองต่าง ๆ (Clifford & Marcus, 1986; Rosaldo, 1993; Stocking, 1968; Winthrop, 1991)

เมื่อเข้าใจความหมายของวัฒนธรรมแล้ว ต่อมาเป็นการศึกษาความหมายของ วัฒนธรรมย่อย (Subculture) หมายถึงกลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างจากบรรทัดฐานหลักของสังคม ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ชนชั้น เชื้อชาติ หรือภาษา และมักถูกมองว่าเป็นปฏิปักษ์กับ ค่านิยมกระแสหลัก กลุ่มวัฒนธรรมย่อยมีลักษณะชั่วคราว ไม่เป็นทางการ และขาดความ สัมพันธ์ทางเครือญาติที่มั่นคง (Thornton, 1997) สัญลักษณ์ที่แสดงถึงวัฒนธรรมย่อย ได้แก่ รูปแบบการพูดและการแต่งกาย (Gordon, 1947) โดยเริ่มต้นจากการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ ในสังคมเมืองในช่วงปี 1940-1950 และมุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมเบี่ยงเบนและอาชญากรรม (Cohen, 1955) วัฒนธรรมย่อยเป็นส่วนสำคัญในการทำความเข้าใจพฤติกรรมที่มองว่าเป็น เรื่องปกติในกลุ่มเฉพาะ (Becker, 1963) ในช่วงปี 1970-1980 การศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ย่อยเน้นที่พฤติกรรมและการแต่งกายของเยาวชนและชนชั้นแรงงาน เช่น กลุ่มพังค์ (Punk) และ สกินเฮด (Skinhead) (Gelder & Thornton, 1997; Cohen, 1972) ในช่วงปี 1990-2000 วัฒนธรรมย่อยมีความหมายกว้างขึ้น รวมถึงกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศและความเชื่อ ทางจิตวิญญาณ (Muggleton & Weinzierl, 2004) นอกจากนี้ ในยุคหลังสมัยใหม่ (Post-modernism) การระบุตัวตนจากชนชั้น เชื้อชาติ เพศ และถิ่นกำเนิดได้ลดลง ทำให้เกิดการ ก่อตัวของตัวตนแบบเฝ้าที่มีลักษณะชั่วคราวและเปลี่ยนแปลงและวัฒนธรรมย่อยในปัจจุบัน ได้แพร่ขยายไปทั่วโลกผ่านอินเทอร์เน็ตและสื่อมวลชน เช่น วัฒนธรรมฮิปฮอป (Cornyetz, 1994; Cutler, 2002)

จากทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้เขียนสรุปนิยามของวัฒนธรรมย่อย หมายถึง กลุ่มทางสังคม ที่มีค่านิยม พฤติกรรม หรือความเชื่อที่แตกต่างจากวัฒนธรรมหลัก (Mainstream Culture) ของสังคม โดยมักมีการแสดงออกผ่านการแต่งกาย ดนตรี ภาษา หรือวิถีชีวิต ที่ต่างกับกลุ่มคน ส่วนใหญ่ในสังคม

กลุ่มวัฒนธรรมย่อยทางแฟชั่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

กลุ่มวัฒนธรรมย่อยทางแฟชั่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นปรากฏการณ์ที่บ่งบอกถึง ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสังคมของภูมิภาคนี้ ซึ่งมีประวัติศาสตร์และอิทธิพลจากอารยธรรม ตะวันตกและตะวันออก การผสมผสานของวัฒนธรรมเหล่านี้ได้นำไปสู่การเกิดขึ้นของกลุ่ม วัฒนธรรมย่อยทางแฟชั่นที่มีอัตลักษณ์แตกต่างจากกระแสหลัก เช่น รูปแบบการแต่งกายเพื่อ แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศ แนวความคิด ความเชื่อ มุมมอง และชนชั้น รวมถึงการนำเสนอ รูปแบบการแต่งกายที่มีการปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม การศึกษากลุ่มวัฒนธรรมย่อยทางแฟชั่นในภูมิภาคนี้ ไม่เพียงแต่เป็นการศึกษาผลกระทบจาก

การแพร่กระจายของแฟชั่นจากต่างประเทศ แต่ยังรวมถึงการนำเสนอมุมมองเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการแต่งกาย เป็นเครื่องมือในการแสดงออกทางสังคมและอัตลักษณ์ของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1. กลุ่มวัฒนธรรมย่อยเคมิ่ง สเตียว (Kmeng Steav) ในประเทศกัมพูชา

เคมิ่ง สเตียว เป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อยในกัมพูชาที่เกิดจากปัจจัยทางสังคมและครอบครัว โดยส่วนใหญ่คนในกลุ่มนี้จะเติบโตมาในสภาพแวดล้อมที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว เพราะพ่อแม่ต้องไปทำงานต่างพื้นที่หรือต่างประเทศ ส่งผลให้ไม่มีเวลาเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอน กลายเป็นเด็กเถร ไม่คิดถึงอนาคต ไม่ได้เรียนหนังสือ ต้มเหล้าและดิดยา บางครั้งเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม อย่างไรก็ตาม กลุ่มวัฒนธรรมนี้ได้ให้ความสำคัญกับการแต่งกายผ่านรูปแบบการแต่งกายที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ สำหรับผู้ชายนิยมใส่เสื้อเชิ้ต กางเกงยีนส์ทรงสกินนี่ (Skinny jeans) หมวก และทำสีผมเป็นสีทองหรือสีอื่นต่าง ๆ ส่วนผู้หญิงนิยมใส่เสื้อสายเดี่ยว กางเกงยีนส์ทรงสกินนี่ กางเกงขาสั้น และแต่งหน้าให้ดูขาวและแต่งคิ้วให้หนากว่าปกติ เพื่อความโดดเด่น การแต่งกายเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มที่ช่วยให้พวกเขาแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของตนเองในสังคม ถึงแม้ว่าเคมิ่ง สเตียวถูกมองในแง่ลบจากสังคม

ภาพ 2

แผนที่แสดงแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หมายเหตุ. From *สุภาพบุรุษยุค 2025* 🙄😂 + *สุภาพบุรุษยุค: เติบโตให้รู้สึกระส่ำ* Steav Dance Bek Sloy TikTok, by N. Kiminoto, 2025 (<https://www.youtube.com/watch?v=JU39lo3YBZM>). Copyright 2025 Youtube.

แต่กลุ่มวัฒนธรรมนี้ก็พยายามสร้างตัวตนและเรียกร้องการยอมรับจากสังคม ผ่านรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากกระแสหลักของสังคมในกัมพูชา (V. Lim, personal communication, March 7, 2025)

ตามทัศนะของผู้เขียนเห็นว่า ความเป็นมาของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยนี้สะท้อนถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม และความล้มเหลวของระบบครอบครัวที่ส่งผลต่อเยาวชนในกัมพูชา นอกจากนี้ สื่อสังคมออนไลน์ยังมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมย่อยนี้ไปยังกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ ทำให้แนวคิดและรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยนี้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงในห้องถิ่น แต่สามารถแพร่กระจายไปยังพื้นที่อื่น ๆ ได้ นับเป็นพลวัตทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในกัมพูชาจากกลุ่มเคมิง สเตียว

2. กลุ่มวัฒนธรรมย่อยสกู๊ตเตอร์ริสต์ (Scooterist) ในประเทศอินโดนีเซีย

กลุ่มวัฒนธรรมย่อยสกู๊ตเตอร์ริสต์เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1950 ที่เมืองบังคุง ประเทศอินโดนีเซีย โดยมีต้นกำเนิดจากรถสกู๊ตเตอร์ที่ออกแบบสำหรับสตรีในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นยานพาหนะที่ขับซึ่ง่ายและเหมาะสำหรับการเดินทางระยะใกล้ โดยไม่ต้องสวมชุดป้องกันหรือหมวกกันน็อก (Vespa, n.d.) รถจักรยานยนต์ชนิดนี้ได้รับความนิยมจากวัยรุ่นและกลุ่มวัฒนธรรมย่อย เช่น มอดส์ (Mods) และสกู๊ตเตอร์ริสต์ในบังคุง ผ่านการออกแบบที่ทันสมัยของเวสป้าและแลมเบรตต้าจากอิตาลี (Cox, n.d.) ซึ่งสะท้อนถึงอัตลักษณ์ชีวิตแบบอิตาลีในยุค ค.ศ.1980–1990 (Mendetails, n.d.) วัฒนธรรมย่อยสกู๊ตเตอร์ริสต์แพร่หลายผ่านภาพยนตร์และวัฒนธรรมสมัยนิยม (Pop culture) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 โดยตราสินค้าเวสป้าเป็นสัญลักษณ์ร่วมกับภาพลักษณ์ของมอดส์ที่นิยมตกแต่งสกู๊ตเตอร์ด้วยอุปกรณ์เสริม (Vespa, n.d.) ในอินโดนีเซีย รถเวสป้าได้รับความนิยมตั้งแต่ปี ค.ศ. 1967 โดยกลุ่มผู้ช้ในเมืองบังคุงได้ดัดแปลงรถให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยได้รับแรงบันดาลใจจากสไตล์ฟังก์และภาพยนตร์แมดแม็กซ์ ด้วยการใช้ชิ้นส่วนอะไหล่จากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งการตกแต่งด้วยลวดลายการย้อมผ้าบาติก ผู้สกู๊ตเตอร์ริสต์มักสวมเสื้อกั๊กและเสื้อแจ็คเก็ตยีนส์ที่ปักลวดลายเพื่อแสดงอัตลักษณ์ของชมรม โดยยีนส์ท้องถิ่น เช่น ตราสินค้าวิงแมน (Wingman) ตราสินค้าพ็อตมีตส์ป๊อป (Pot Meets Pop) และ ตราสินค้าลี (Lea) เป็นต้น ที่ได้รับความนิยม (Cox, n.d.)

ตามทัศนะของผู้เขียนเห็นว่า กลุ่มวัฒนธรรมย่อยสกู๊ตเตอร์ริสต์ มีแนวคิดต่อต้านกระแสวัฒนธรรมหลักผ่านการสะท้อนอัตลักษณ์ของกลุ่มจากความชื่นชอบรถเวสป้าที่นำมาปรับแต่งด้วยอะไหล่หรือวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ ผ่านจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นถิ่น เพื่อไม่ให้เข้ากับคนอื่นผสมผสานกับความภูมิใจในอัตลักษณ์ของเมืองบังคุงที่มีชื่อเสียงในเรื่องของเทคนิคการย้อมผ้าบาติก การผลิตและตัดเย็บเสื้อผ้าจากผ้ายีนส์ ผ่านพลวัตทางวัฒนธรรมออกมาเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยนี้ที่ดูแปลกตาและน่าสนใจ

ภาพ 3

รูปกลุ่มวัฒนธรรมย่อยสก็อตเตอร์ริสท์

หมายเหตุ. From *See the wild, customized creations of Indonesia's 'rebel riders*, by M. Fadli, 2019 (<https://www.nationalgeographic.com/culture/article/see-wild-creations-indonesia-vespa-rebel-riders>). Copyright 2019 National Geographic. (รูปซ้าย) และ From *Mad Max mods: Moped fans gather on Indonesian beach to show off their tricked-out scooters*, by DAILY MAIL REPORTER, 2013 (<https://www.dailymail.co.uk/news/article-2352679/Pimp-Vespa-Moped-fans-gather-Indonesian-beach-tricked-scooters.html>). Copyright 2013 Dailymail. (รูปขวา)

3. กลุ่มวัฒนธรรมย่อยสกินเฮด (Skinhead) ในประเทศมาเลเซีย

กลุ่มวัฒนธรรมย่อยสกินเฮดเริ่มต้นที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ (Kuala Lumpur) ประเทศมาเลเซีย โดยได้รับอิทธิพลจากกลุ่มสกินเฮดที่ต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติ (Skinheads Against Racial Prejudice - SHARP) ที่ต่อต้านฟาสซิสต์และการเหยียดเชื้อชาติในนิวยอร์ก ปี ค.ศ. 1987 กลุ่มนี้มุ่งหวังในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมผ่านดนตรีและมุมมองทางการเมือง แม้จะมีบางกลุ่มที่ยึดถือแนวคิดฟาสซิสต์ แต่ไม่ใช่ว่าทุกกลุ่ม ดนตรีฟังก์ในมาเลเซียสนับสนุนการต่อต้านฟาสซิสต์และการแสดงออกทางการเมือง รูปแบบการแต่งกายของสกินเฮดในมาเลเซียนิยมเสื้อผ้าวาดราลินคัลลอนส์เดล (Lonsdale) และรองเท้าด็อกเตอร์มาร์ตินส์ (Dr. Martens) ซึ่งสะท้อนถึงอัตลักษณ์ทางสังคมและการต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติ และยังนิยมสวมเสื้อเชิ้ตแขนสั้นหรือเสื้อที่มีลายเรียบ ๆ สวมกางเกงยีนส์หรือกางเกงหนัที่เคลื่อนไหวได้สะดวก รวม

ถึงการโกนผมสั้นเกรียนซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม โดยรูปแบบเครื่องแต่งกายนี้สะท้อนถึงการต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติและการยึดถือค่านิยมแบบลูกผู้ชาย ผู้หญิงในกลุ่มนี้นิยมสวมใส่ผ้าคลุมฮิญาบ (Hijab) และแต่งกายรูปแบบด้วยโทนสีเข้มกับลายสก๊อต (Tartan) สวมรองเท้าหนังตราสินค้าเดียวกับผู้ชาย รวมถึงมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมทางการเมืองและสังคมเช่นเดียวกับผู้ชาย (Ferrarese, 2015; Cox, n.d.)

ตามทัศนะของผู้เขียนเห็นว่า กลุ่มวัฒนธรรมย่อยนี้สะท้อนอัตลักษณ์ของกลุ่มผ่านมุมมองและแนวคิดทางสังคมและการเมืองภายในประเทศ โดยแสดงออกผ่านรูปแบบการแต่งกาย ทรงผม และแนวคิดที่ ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมตะวันตก มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการแต่งกาย มุมมองทางสังคมและการเมืองให้สอดคล้องกับโลกในยุคปัจจุบัน ทั้งหมดล้วนเป็นพลวัตทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากกลุ่มวัฒนธรรมย่อยนี้

ภาพ 4

รูปกลุ่มวัฒนธรรมย่อยสกินเฮด

หมายเหตุ. From Malay Skinheads: This is Malaysia, Meet the Malaysian skinheads who are fighting off the subculture's fascist stereotypes and striving to laud the 1960s scene's original anti-racist ideals, by M. Ferrarese, 2023, Globe Media Asia (<https://southeastasiaglobe.com/skinheads-malaysia-marco-ferrarese-south-east-asia-globe/>). Copyright 2023 Globe Media Asia.

4. กลุ่มวัฒนธรรมย่อยพังก์เมียนมาร์ (Burmese Punk) ในประเทศเมียนมาร์

ในศตวรรษที่ 21 เยาวชนในเมียนมาร์ต้องเผชิญกับความรุนแรงทางการเมืองและปัญหาทางเศรษฐกิจ กลุ่มวัฒนธรรมย่อยพังก์ในเมียนมาร์กลายเป็นสัญลักษณ์ของการต่อต้านความไม่เท่าเทียมและการทุจริต โดยเฉพาะในเมืองย่างกุ้ง ดนตรีพังก์เป็นช่องทางสำหรับ

เยาวชนที่ถูกกีดกันในการแสดงออกทางสังคมและการเมือง (Targosz, 2017) เช่น วงรีเบลไรออต (Rebel Riot) ใช้ดนตรีฟังก์ในการประท้วงรัฐบาลทหารและปัญหาสังคม นอกจากนี้ กลุ่มฟังก์ในเมียนมาร์ก็จัดกิจกรรมแจกจ่ายอาหารให้กับผู้ไร้บ้านแทนการสนับสนุนสงคราม (Food Not Bombs) เพื่อสื่อให้สังคมเข้าใจถึงความต้องการอาหารและสิทธิมนุษยชน ไม่ใช่สงคราม การแต่งกายของกลุ่มฟังก์ในเมียนมาร์ผสมผสานระหว่างรูปแบบฟังก์สากลและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การสวมเสื้อยืดวงดนตรีฟังก์ กางเกงยีนส์ขาด และลองยี (Longyi) หรือ ผ้าโสร่ง กางเกงยีนส์ขาด และรองเท้าบูท เพื่อแสดงถึงการต่อต้านและการแสดงออกทางการเมือง (Pirawadee, 2017)

ภาพ 5

รูปกลุ่มวัฒนธรรมย่อยฟังก์เมียนมาร์

หมายเหตุ. From Myanmar punk band The Rebel Riot release new live video, by Unite Asia, 2016 (<https://uniteasia.org/myanmar-punk-band-rebel-riot-release-new-live-video/>). Copyright 2016 Unite Asia.

ตามทัศนะของผู้เขียนเห็นว่า กลุ่มฟังก์ในเมียนมาร์จะเป็นกลุ่มคนขนาดเล็กที่มีจุดยืนที่แตกต่างจากวัฒนธรรมกระแสหลัก แต่กิจกรรมของพวกเขามีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองของเยาวชนเมียนมาร์เป็นอย่างมาก ดนตรีฟังก์เป็นพื้นที่สร้างอัตลักษณ์และวิถีชีวิตทางเลือก

เปิดโอกาสให้เยาวชนต่อรองกับแนวคิดหลักเกี่ยวกับอัตลักษณ์ชาติและชาติพันธุ์ ในบริบทของเมียนมาร์ พังก์ร็อกสามารถถูกมองว่าเป็นวัฒนธรรมต่อต้าน (counterculture) ที่เป็นพื้นที่ทดลองสำหรับการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ฉะนั้นการเป็นพังก์ในเมียนมาร์ไม่ใช่แค่รูปแบบการดำเนินชีวิตหรือรับอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตก แต่เป็นการแสดงออกถึงการต่อต้าน ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นเป็นพลวัตทางวัฒนธรรมจากกลุ่มพังก์ของเมียนมาร์

5. กลุ่มวัฒนธรรมย่อยเจเจมอน (Jejemon) ในประเทศฟิลิปปินส์

กลุ่มวัฒนธรรมเจเจมอน (Jejemon) เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมในฟิลิปปินส์ที่เกิดจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ใช้ภาษาและรูปแบบการแต่งกายที่ไม่เป็นทางการ เพื่อสร้างความแตกต่างจากคนอื่น (The Freeman, 2016) อธิบายรากศัพท์ของเจเจมอน มาจากเจเจ (jeje) หรือการพิมพ์ข้อความที่ใช้สัญลักษณ์และตัวเลขแทนตัวอักษรเพื่อความสวยงาม และมอน (mon) มาจากโปเกมอน (Pokémon) หมายถึง สัตว์ประหลาด (monster) สมัยก่อนจะหมายถึงกลุ่มคนที่ใช้รูปแบบการพิมพ์ข้อความที่กล่าวไป แต่ต่อมาได้ขยายความหมายไปถึงกลุ่มคนที่มีรูปแบบการแต่งตัวเฉพาะมาจากชนชั้นล่าง และมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม โดยกลุ่มนี้ใช้ภาษาเจเจเนส (Jejenese) เป็นการเขียนที่มีการผสมผสานตัวเลขและสัญลักษณ์เข้าไปในคำเพื่อดึงดูดความสนใจ เช่น การใช้ตัวเลขแทนตัวอักษรในคำ “h3ll0” แทนคำว่าฮัลโล (hello) (Kwentong, 2016) รูปแบบการแต่งกายของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยนี้ จะผสมผสานองค์ประกอบจากหลายรูปแบบการแต่งกาย เช่น ฮิปฮอป ร็อก อีโม-คอร์ เมทัล และเพลงพื้นเมืองของฟิลิปปินส์ เช่น รองเท้าแตะเลียนแบบตราสินค้าฮาวายานัส (Havaianas) กางเกงตัวโคร่งแบบฮิปฮอป เสื้อยืดวงดนตรี การใช้เครื่องสำอางอย่างอายไลเนอร์และมาสคาร่า และหมวกทรัคเกอร์เพื่อลักษณะเฉพาะตัว จุดเด่นของกลุ่มนี้นิยมใช้หมวกทรัคเกอร์ (Trucker cap) สีล้นสะดุดตา สะท้อนถึงการแสดงออกที่ต้องการความโดดเด่น แม้ว่าจะสร้างความไม่สะดวกในการสวมใส่ก็ตาม (Mongaya, 2010)

ตามทัศนะของผู้เขียนเห็นว่า กลุ่มวัฒนธรรมย่อยนี้จะถูกมองว่าไร้สนิมและไม่เป็นที่ยอมรับ ส่งผลให้เกิดการตีตราทางสังคมและการแบ่งแยกชนชั้น อย่างไรก็ตาม แนวคิดที่สร้างสรรค์ทางภาษาและรูปแบบการแต่งกายของกลุ่มเจเจมอน ไม่ได้เป็นเพียงการนำเอารูปแบบวัฒนธรรมต่างชาติหรือกระแสแฟชั่นมาปรับใช้ให้เข้ากับความเป็นพื้นถิ่นของตน แต่เป็นความพยายามทำให้ตัวเองโดดเด่นที่สวนทางกับกระแสหลักของสังคมในปัจจุบัน นับเป็นพลวัตทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในฟิลิปปินส์

ภาพ 6

รูปกลุ่มวัฒนธรรมย่อยเจเจมอน

หมายเหตุ. From *The Jeje Culture and Why It Must Be Crushed*, by K. Kalsada, 2016 (<https://kwentongkalsada.wordpress.com/2016/05/14/the-jeje-culture-and-why-it-must-be-crushed/>). Copyright 2016 Wordpress.

6. กลุ่มวัฒนธรรมย่อยอาเบ็ง (Ah Beng) ในประเทศสิงคโปร์

อาเบ็ง (Ah Beng) และอาเหลียน (Ah Lian) มาจากภาษาฮกเกี้ยน ใช้เรียกวัยรุ่นชายและหญิงตามลำดับ เชื้อสายจีนในประเทศสิงคโปร์ ตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1990 เป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะด้านแฟชั่น ภาษา และรูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle) ในเชิงลบ เพื่อสื่อถึงกลุ่มคนเชื้อสายจีนสิงคโปร์ที่พูดภาษาจีนเป็นหลักและนิยมแฟชั่นสไตล์เอเชียตะวันออก (iPixel, 2024) คำนี้มีภาพลักษณ์เฉพาะคือ รสนิยมที่ผิดแผกที่ไม่มีมาตรฐานหรือความหรูหรา เช่น การใส่เสื้อผ้ามืดที่ไม่เข้าชุดกันที่ดึงดูดสายตา การย้อมผมสีสดใส (Chan, 2011) เครื่องประดับขนาดใหญ่ ลายเสือดาว ชื่นชอบการเที่ยวกลางคืน เช่น ไนต์คลับ คาร์โอบเกะ และมักสนใจรถยนต์หรือมอเตอร์ไซด์ที่แต่งซิ่ง นิยมใช้ภาษาซิงลิช (Singlish) ซึ่งมีอิทธิพลต่อภาษาถิ่นของสิงคโปร์ แม้ว่าในอดีตกลุ่มวัฒนธรรมนี้จะถูกมองในแง่ลบ แต่ปัจจุบันกลุ่มนี้กลายเป็นสัญลักษณ์ของการต่อต้านขนบธรรมเนียมทางสังคม และแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมย่อยใน

สิงคโปร์ โดยสื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทในการเปลี่ยนมุมมองของสังคม (iPixel, 2024) อาเบ้ง นับเป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อยที่ขับเคลื่อนด้วยการบริโภคนิยมมากกว่าที่จะมีอุดมการณ์ทางการเมือง (Chan, 2011)

ตามทัศนะของผู้เขียนเห็นว่า กลุ่มวัฒนธรรมนี้เกิดขึ้นจากกลุ่มวัยรุ่นชาวจีนในสิงคโปร์ มีลักษณะเฉพาะในด้านแฟชั่น ภาษา และรูปแบบการแต่งกายที่เคยถูกมองในแง่ลบ แต่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมสื่อ แฟชั่น และภาษาในสังคม ปัจจุบันจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงจากภาพจำเป็นสัญลักษณ์ของการต่อต้านชนบทแบบเดิม ที่เน้นการบริโภคนิยมมากกว่าการยึดมั่นในอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นส่วนหนึ่งของความหลากหลายและพลวัตทางวัฒนธรรมในสิงคโปร์

ภาพ 7

รูปกลุ่มวัฒนธรรมย่อยอาเบ้ง

หมายเหตุ. From “Singapore English and styling the Ah Beng,” by D. W. Brown & T. S. Jie, 2014, *World Englishes*, 33(1), p. 65 (<https://doi.org/10.1111/weng.12070>). Copyright 2014 World Englishes.

7. กลุ่มวัฒนธรรมย่อยเด็กแว้นและสก็อย (Wan Boy & Skoy Girl) ในประเทศไทย

กลุ่มเด็กแว้น หมายถึง กลุ่มวัยรุ่นชายที่ขี่จักรยานยนต์เป็นกลุ่มในเวลาว่าง โดยมักมีการแต่งกายเช่น กางเกงยีนส์ทรงกระบอกหรือขากระบอก 3 ส่วน เสื้อพิมพ์ลายวงดนตรี รองเท้าแตะ หรือรองเท้าผ้าใบ และทรงผมร่าเริง ซึ่งเป็นทรงผมสั้นด้านข้างและยาวด้านหลัง เด็กแว้นมีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น ขี่จักรยานยนต์เร็วหนีตำรวจเพื่อแสวงหาความสนุกและยอมรับจากกลุ่มหรือเพศตรงข้าม (Keangwattan, 2021) ส่วนสก็อยคือ กลุ่มวัยรุ่นหญิงที่ชื่นชอบทำกิจกรรมของเด็กแว้น มีรูปแบบการแต่งกายที่เน้นเสื้อยัดรูป กางเกงขาสั้นเอวต่ำ และรองเท้าแตะแบบหุ้มส้น นิยมแต่งหน้าให้ขาว และใช้เครื่องสำอางมาก เช่น ทาปากสีแดงจัด ทำผมเป็นจุก 2 ข้างหรือซอยปลายผมให้บาง ดัดฟันหรือใส่คอนแทคเลนส์แฟชั่น บางคนเจาะสะดือ จมูก หรือมีรอยสักตามร่างกาย ที่สำคัญคือ มักจะมีรอยแผลจากท่อไอเสียหรืออุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ที่เกิดขึ้น (Tantimala, 2013) กลุ่มนี้สะท้อนการแสวงหาความตื่นเต้นและการยอมรับจากสังคม แม้จะถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่ถูกทอดทิ้งจากสังคม (Keangwattan, 2021) การรวมตัวกันเพื่อทำทากฎเกณฑ์และความปลอดภัยบนท้องถนน ใช้เพื่อพิสูจน์ความสามารถ

ภาพ 8

รูปกลุ่มวัฒนธรรมย่อยเด็กแว้นและสก็อย

หมายเหตุ. From “#อีก็ สก็อย vs เด็กแว้น #ธาตุทองชาวด์ โย่ว #Y2K | โย่วัว Fun Family” โดย Fun Family, 2023 (<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=wM-CaQawjXXI>). Copyright 2023 Youtube.

การมีตัวตน และการยอมรับ เด็กแว้นเป็นผลมาจากความเหลื่อมล้ำในสังคม การขาดโอกาส และความรุนแรงที่ฝังอยู่ในทุกมุมของชีวิต (Putnark, 2018)

ตามทัศนะของผู้เขียนเห็นว่า กลุ่มวัฒนธรรมย่อยนี้ ต้องการแสวงหาความหมายและตัวตนในสังคมที่ไม่ยอมรับพวกเขา เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมที่ไม่เข้ากับมาตรฐานของสังคม อาจเป็นผลมาจากปัญหาการเรียน พัฒนาการทางจิตใจ และการขาดการยอมรับ สื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้เกิดการสื่อสารและการนัดหมายรวมตัวของกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์ ซึ่งเป็นพลวัตของวัฒนธรรมที่นำไปสู่รูปแบบของวัฒนธรรมย่อยที่มีเอกลักษณ์ของไทย ซึ่งสามารถพบเห็นได้จนถึงปัจจุบัน

ภาพ 9

รูปกลุ่มวัฒนธรรมย่อยแจ๊ว

หมายเหตุ. From What is “Trẻ trâu”? Are people with “Trẻ trâu” behavior bad? by T. Q. Nhi., 2022, voh (<https://voh.com.vn/song-dep/tre-trau-la-gi-435969.html>). Copyright 2022 VOH Online.

ตาราง 1

ตารางวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดพลวัตทางวัฒนธรรมของ 8 กลุ่มวัฒนธรรมย่อยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

8 กลุ่มวัฒนธรรมย่อย	สาเหตุของการเกิดพลวัตทางวัฒนธรรม					
	การเมือง	ครอบครัว	สังคม	เศรษฐกิจ	วัฒนธรรมตะวันตก	สื่อสังคมออนไลน์
1. เคมิงสเตียว		●	●			●
2. สก๊อตเตอร์ริสท์			●		●	●
3. สกินเฮด	●		●		●	●
4. ฟังก์เมียนมาร์	●		●		●	●
5. เจเจมอน			●		●	●
6. เอเบ็ง			●	●	●	●
7. เด็กแว้นและสก็อย			●			●
8. แจ๊โจว			●	●	●	●

บทวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดพลวัตทางวัฒนธรรมของ 8 กลุ่มวัฒนธรรมย่อยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การวิเคราะห์ 8 กลุ่มวัฒนธรรมย่อยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ชี้ให้เห็นว่าพลวัตทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มได้รับอิทธิพลจาก 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ การเมือง ครอบครัว สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมตะวันตก รวมถึงบทบาทสำคัญของสื่อสังคมออนไลน์ที่ช่วยให้วัฒนธรรมย่อยแพร่กระจายและพัฒนาไปในทิศทางที่กว้างขึ้น กลุ่มที่มีปัจจัยคล้ายคลึงกัน ได้แก่ กลุ่มเคมิง-สเตียวของกัมพูชาและเด็กแว้น-สก็อยของไทยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาครอบครัวและสังคม ทำให้กลุ่มนี้ต้องการแสดงตัวตนและเป็นที่ยอมรับจากสังคมภายนอกผ่าน

การแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแต่งกาย การแต่งรถ และภาษาเฉพาะ ฯลฯ กลุ่มสก็อตเตอร์ริสท์ของอินโดนีเซียและเจเจมอนของฟิลิปปินส์ที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตก เช่น อิตาลีและอเมริกา ทั้งจากสื่อบันเทิงต่าง ๆ ส่วนกลุ่มสกินเฮดของมาเลเซียและฟังก์เมียนมาร์ที่เกิดจากปัจจัยทางการเมือง การต่อต้านแนวคิดของรัฐบาลและการกดขี่ และกลุ่มอาเบ็งของสิงคโปร์กับแจ้จ๊วของเวียดนามที่ได้รับผลกระทบจากบริโภคนิยมและสภาพเศรษฐกิจ โดยนิยมแต่งกายด้วยตราสินค้าแฟชั่นที่หรูหรา ทั้งตราสินค้าแท้และปลอม เพราะส่วนหนึ่งประเทศของตัวเองเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าของตราสินค้าแฟชั่นทั้งแท้และปลอม แม้แต่กลุ่มจะมีอัตลักษณ์เฉพาะที่สะท้อนบริบทของประเทศตนเอง แต่ปัจจัยที่ส่งผลต่อพลวัตทางวัฒนธรรมของทุกกลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ที่ช่วยส่งเสริมการแสดงออกและขยายอิทธิพลของวัฒนธรรมย่อยไปในวงกว้าง โดยสรุปทวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดพลวัตทางวัฒนธรรมของ 8 กลุ่มวัฒนธรรมย่อยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามตารางด้านล่างนี้

บทสรุป

จากข้อมูลทั้งหมด พบว่าพลวัตทางวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สะท้อนถึงกระบวนการที่กลุ่มวัฒนธรรมย่อยทางแฟชั่นได้พัฒนาและแสดงออกผ่านการผสมผสานของอิทธิพลจากทั้งตะวันตกและตะวันออก โดยเฉพาะการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มที่มีความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม ผ่านรูปแบบการแต่งกาย ทรงผม และรสนิยมทางดนตรี ทั้ง 8 กลุ่มวัฒนธรรมย่อยทางแฟชั่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไม่เพียงแต่ต้องการสะท้อนอัตลักษณ์ของกลุ่มวัฒนธรรมย่อย แต่ยังใช้เป็นเครื่องมือในการต่อต้านกระแสหลักในสังคมและตอบโต้ความไม่เท่าเทียมทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ กลุ่มวัฒนธรรมย่อยเหล่านี้ยังได้ขยายตัวและแพร่กระจายผ่านการใช้อินเทอร์เน็ตในยุคดิจิทัล ซึ่งทำให้กลุ่มวัฒนธรรมย่อยเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงและแบ่งปันแนวคิดทางวัฒนธรรมได้ทั่วโลก การขยายตัวของแฟชั่นในภูมิภาคนี้ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในระดับท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงการปรับตัวและการสร้างสรรค์ที่สะท้อนถึงพลวัตของการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมทั้งตะวันตกและตะวันออกในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วย

เอกสารอ้างอิง

- 1102Style. (2025). Phong cách Gucci trẻ trâu. 1102Style. <https://1102style.vn/phong-cach-gucci-tre-trau/>
- Andaya, B. W. (2025). *Introduction to Southeast Asia*. Asia Society. <https://asiasociety.org/education/introduction-southeast-asia>
- ASEAN. (2022). *About ASEAN*. Association of Southeast Asian Nations. <https://asean.org/about-asean>
- Becker, H. (1963). *Studies in the sociology of deviance*. Collier-Macmillan.
- Berichten, V. L. (2012). *Introduction to Southeast Asia: 11 countries, 620 million people!* Latitudes Media. <https://latitudes.nu/introduction-to-southeast-asia-11-countries-593-million-people/>
- Brown, D. W. & Jie, T. S. (2014), Singapore English and styling the Ah Beng. [Online image]. *World Englishes*, 33(1), p. 65. (<https://doi.org/10.1111/weng.12070>).
- Center for Southeast Asian Studies. (n.d.). *Southeast Asia country information and resources*. University of Wisconsin–Madison. Retrieved April 28, 2025, from <https://seasia.wisc.edu/southeast-asia-country-information-and-resources/>
- Chan, S. K. R. (2011, March). The Ah Beng subculture: The influence of consumption on identity formation among the Malaysian Chinese. https://doi.org/10.1163/9781848882119_010
- Clifford, J., & Marcus, G. E. (Eds.). (1986). *Writing culture: The poetics and politics of ethnography*. University of California Press.
- Cohen, P. (1955). A general theory of subcultures. In K. Gelder & S. Thornton (Eds.), *The subcultures reader* (pp. 44–54). Routledge.
- Cohen, P. (1972). *Subcultural conflict and working-class community*. Working Papers in Cultural Studies, University of Birmingham.
- Cornyetz, N. (1994). Hip-hop and racial desire in contemporary Japan. *Social Text*, 4, 113–139.
- Cox, C. (n.d.). *The world atlas of street fashion*. Laurence King Publishing.
- Croissant, A., & Lorenz, P. (2018). *Comparative politics of Southeast Asia: An introduction to governments and political regimes*. Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

- Cutler, C. (2002). *Crossing over: White youth, hip-hop, and African American English* (Doctoral dissertation, New York University).
- Ehambaranathan, E., Murugasu, Sh., & Hall, M. (2023). The Effect of Thailand's Subcultures on Other Southeast Asia States' Countercultures. *Journal of Advanced Research in Social Sciences*, 6(3), 108-121. <https://doi.org/10.33422/jarss.v6i3.1079>
- Daily Mail Reporter. (2013, July 8). *Pimp my Vespa! Moped fans gather on Indonesian beach with their very tricked out scooters* [Online image]. Daily Mail. <https://www.dailymail.co.uk/news/article-2352679/Pimp-Vespa-Moped-fans-gather-Indonesian-beach-tricked-scooters.html>
- Ehambaranathan, E., Murugasu, S., & Hall, M. (2023). The effect of Thailand's subcultures on other Southeast Asia states' countercultures. *Journal of Advanced Research in Social Sciences*, 6(3), 108–121. <https://doi.org/10.33422/jarss.v6i3.1079>
- Fadli, M. (2019). *See the wild, customized creations of Indonesia's 'rebel riders* [Online image]. <https://www.nationalgeographic.com/culture/article/see-wild-creations-indonesia-vespa-rebel-riders>
- Ferrarese, M. (2023). *Malay Skinheads: This is Malaysia, Meet the Malaysian skinheads who are fighting off the subculture's fascist stereotypes and striving to laud the 1960s scene's original anti-racist ideals* [Online image]. <https://southeastasiaglobe.com/skinheads-malaysia-marco-ferrarese-south-east-asia-globe/>
- Frost, R. (2022, December 7). Indonesia bans sex outside of marriage: Will new laws affect tourists too? *Euronews*. <https://www.euronews.com/travel/2022/12/07/indonesia-bans-sex-outside-of-marriage-will-new-laws-affect-tourists-too>
- Fun Family. (2023, April 12). *#E-Ki (trendy girl) Skoy vs Temple Boy #Thatthong-Sound Yo! #Y2K | Yaibua Fun Family* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=wMCaQawjXXI>
- Geertz, C. (1973). *The interpretation of cultures*. Basic Books.
- Gelder, K., & Thornton, S. (Eds.). (1997). *The subcultures reader*. Routledge.
- Goh, Y. H. (2022, November 29). Parliament repeals Section 377A. *The Straits-Times*. <https://www.straitstimes.com/singapore/politics/parliament-re>

- peals-section-377a-endorses-amendments-protecting-marriage-definition
- Huỳnh, A. (2022, April 7). Liệu Khả Bảnh có phải là một trendsetter hay fashion icon? *StreetVibe*. <https://streetvibe.vn/lieu-kha-banh-co-phai-la-mot-trend-setter-hay-fashion-icon/>
- Ipixel. (2024, December 29). *Ah Lian and Ah Beng: Singapore's unique subcultures*. Ipixel Creative. <https://ipixel.com.sg/kaobeiking/ah-lian-and-ah-beng-singapore-unique-subcultures/>
- Keangwattan, P. (2021). The “Dek Waan” (biker gangs): From social problems to becoming good citizens. *Constitutional Court Journal*, 23(68), 131–144.
- Kiminoto, N. (2024, October 8). *Breakdance style 2025 🦋🥰 + Pro Vespa head. But the frame has no engine Steav Dance Bek Sloy TikTok / Nin Kiminoto* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=JU39lo3YBZM>
- Koga, K. (2022). *Managing great power politics: ASEAN, institutional strategy, and the South China Sea*. Springer Nature. <https://doi.org/10.1007/978-981-19-2611-2>
- Kwentong, K. (2016, May 14). *The Jeje culture and why it must be crushed*. WordPress. <https://kwentongkalsada.wordpress.com/2016/05/14/the-jeje-culture-and-why-it-must-be-crushed/>
- Latadmin, B. V. (2012). *Introduction to Southeast Asia: 11 Countries, 620 million people!* [Online image]. Latitudes Media. <https://latitudes.nu/introduction-to-southeast-asia-11-countries-593-million-people/>
- Mendetails. (n.d.). *MDs' LIFE | La Dolce Vita: Living a blissful life in the Italian way in the modern context*. Retrieved April 28, 2025, from <https://www.mendetails.com/life/la-dolce-vita-lifestyle-jul23/>
- Mongaya, K. (2010, May 16). *Philippines: The Jejemon craze*. Global Voices. <https://globalvoices.org/2010/05/16/philippines-the-jejemon-craze/>
- Muggleton, D., & Weinzierl, R. (Eds.). (2004). *The post subcultures reader*. Routledge.
- Narine, S. (2022). *Explaining ASEAN: Regionalism in Southeast Asia*. Lynne Rienner Publishers. <https://doi.org/10.1515/9781626373440>
- Nhiên, M. (2016, November 8). *Trẻ trâu nghĩa là gì và có từ khi nào?. Tuổi Trẻ*. <https://tuoitre.vn/tre-trau-nghia-la-gi-va-co-tu-khi-nao-1215592.htm>

- Pirawadee. (2017, January 24). *Burmese punk*. Medium. <https://chompupc.medium.com/burmese-punk-32b29a91e168>
- Putnark, V. (2018, April 18). *The street racer as a youth culture*. *The Matter*. <https://thematter.co/social/street-racing-as-culture/49808>
- Rosaldo, R. (1993). *Culture and truth*. Beacon Press.
- Rowntree, L., Lewis, M., Price, M., & Wyckoff, W. (2010). *Diversity amid globalization: World regions, environment, development*. Prentice Hall.
- SarDesai, D. R. (2013). *Southeast Asia: Past and present*. Westview Press.
- Singapore Statutes Online. (2020). *Miscellaneous Offences Act 1906*. <https://sso.agc.gov.sg/Act/MOPONA1906>
- Stocking, G. W. (1968). *Race, culture, and evolution: Essays in the history of anthropology*. The Free Press.
- Tantimala, C. (2013). Phoss Skoyp (Skoy language): The culture of incident Skoy language. *Journal of the Institute of Culture and Arts*, 14(2), <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jica/article/view/15175>
- Targosz, T. B. E. R. N. A. R. D. (2017). *Never mind the generals: Burmese punk rock scene as a vehicle for manifesting changing notions of Burmese identity*. Prace Etnograficzne. https://www.academia.edu/75814034/Never_Mind_the_Generals_Burmese_Punk_Rock_Scene_as_a_Vehicle_for_Manifesting_Changing_Notions_of_Burmese_Identity
- The Freeman. (2016, April 12). *Jejemon phenomenon*. Philippine Star. <https://www.philstar.com/the-freeman/cebu-lifestyle/2016/04/12/1572422/jejemon-phenomenon>
- Thornton, S. (1997). General introduction. In K. Gelder & S. Thornton (Eds.), *The subcultures reader* (pp. 1-7). Routledge.
- Trần, Q. N. (2022, May 27). What is “Trẻ trâu”? Are people with “Trẻ trâu” behavior bad? *VOH Online*. <https://voh.com.vn/song-dep/tre-trau-la-gi-435969.html>
- Tuoi Tre News. (2013, October 3). Vietnam to remove fines on same-sex marriage. *Tuoi Tre News*. <https://tuoitrenews.vn/news/society/20131003/vietnam-to-remove-fines-on-same-sex-marriage/9567.html>
- Tylor, E. (1920). *Primitive culture* (Vol. 1). J. P. Putnam’s Sons.
- Unite Asia. (2016). *Myanmar punk band The Rebel Riot release new live video*.

[Online image]. <https://uniteasia.org/myanmar-punk-band-rebel-riot-release-new-live-video/>

Vespa. (n.d.). *From the origins to myth*. Retrieved April 28, 2025, from https://www.vespa.com/us_EN/timeline/

Winthrop, R. H. (1991). *Dictionary of concepts in cultural anthropology*. Greenwood Press.